

"ויתעצב אל לבו"

ישראל אלדד

על הגבורה ועל האמונה

בנימין נתניהו

יכולים להגיד היום? מה אנחנו יכולים להגיד היום, כשאנחנו הרוב, אנחנו הכוח? בידינו הערים הבצורות. אני מוכרח להגיד שהמאבק שלך ושל לוחמי הלחייה וגם לוחמי האצ"ל בשלטון הבריטי שהיה עדיף לנו מתוך אותה אמונה שיכול נוכל לה, ותמיד קבעה את גורל עמנו, והרבה פעמים אותו מיעוט שהרים את חרב דוד היה באמת מיעוט, אבל הוא היה רוב באמונתו. ואני חושב שבמובן הזה, המאבק שלנו היום מעוגן קודם כל במאבק בין האמונה והגבורה, והפחד, שלצערי גם מלווה בשנאה שורשית לרעיון הציוני. היום ההתייצבות שלנו היא לדעתי קודם כל התייצבות מול אלה שרוצים לברוח, מול המפחדים למיניהם, מול נעדרי האמונה. כשאני מסתכל בנוף האנושי שלנו, בנוף המנהיגותי שלנו, במובן של הנהגה רוחנית, שייב עולה, בולט באמונתו הבלתי-מתפשרת מול הקשיים הגדולים ביותר. לכן קודם כל האמונה.

אבל האמונה איננה מספקת, לפחות לא בשום קיבוץ אנושי. כל מאבק אנושי מתנהל סביב רעיון. מאבק לטוב – סביב רעיון; מאבק לרע – סביב רעיון; מאבק של האנטישמיות – סביב הרעיון שצריך להכחיד את היהודים כזרע הפורענות בעולם; והמאבק שלנו, כעם יהודי, וכתנועה ציונית – סביב הרעיון שתקומתנו תלויה בחזרתנו, בשובנו למקום הזה. הרעיון הציוני הוא, הייתי אומר, אבן-הבוחן השנייה לפעולתו של אלדד ולחשיבותו ביום פרסום הספר, שדן בחייו ופעולתו.

מה שחייב להיאמר, ואני אומר את זה בצער, זה לא קל להגיד, אני יכול להגיד שב-40, כמעט 50 שנות קיום המדינה, למעשה כמעט חרב החינוך הציוני המדיני. אני יכול להגיד שלא רק השמאל, אלא גם התנועה הלאומית, לא טרחה לפתח ולטפח אותו בשיטתיות. העיתונים נסגרו, הירחונים קמלו. נכון שיש יוצאים מן הכלל ויש תחייה מסוימת. הנה למשל אני מברך את העיתון **נתיב**, לא רק על הערב הזה, אלא על פעולתו בכלל. אי-אפשר לקיים את המאבק על הציונות, בלי טיפוח הרעיון הציוני, נחיצותו, צדקתו, חיוניותו לקיום העם הזה. ואני מוכרח להגיד, שהשדה הזה, באופן מתמשך, הופקר, ואת פרי ההילולים של ההפקרה הזאת אנחנו רואים היום, כשרחוף של המדינה היהודית מסביר לנו שרמת הגולן היא אדמה סורית, המקום שבו נכתבה המשנה, או פרקים מפוארים

שום שבחיו ובפועלו הוא משקף, בעיני, את שני יסודות הקיום שלנו כאן. היסוד הראשון הוא האמונה. ישראל אלדד הוא איש רב-פעלים, והוא מחברם של ספרים רבים, ועורכם של כתבי-עת שונים, וגם מתרגם של יצירות גדולות, אבל הוא קודם כל מחברו של ספר שקראתי והשפיע עלי מאוד, **הגיונות מקרא**, שפתח לי בפעם הראשונה את התני"ך כספר המופת של הגבורה היהודית. והגבורה תמיד מלווה באמונה, היא מעוגנת באמונה. הנה למשל, שייב מתאר שם את מה שהיתה פרשת השבוע, המרגלים. והוא מתאר, כפי שהתני"ך מתאר, כיצד המרגלים רואים את הארץ, חוזרים מלאי חיל וחרדה ומספרים על ערים בצורות וגדולות וחומות בשמים, ובני ענקים, והם באים ופונים אל העם, שגם הוא מלא חיל וחרדה, לשכנע אותו שאל לנו לעלות לארץ הזאת, אל לנו לרשת אותה, כי לא נוכל. וכמובן יהושע בן-נון משבט אפרים, וכלב בן-יפונה משבט יהודה; הם מאמינים, והם עומדים בפני העם, ואומרים – הלא נעלה ויכול נוכל לה, לארץ. והם עומדים מול כל העדה הזאת, והתשובה של העם היא לסקול אותם, לרגום אותם. עדת סוקלים. לרגום את המאמינים, ואלה שמוכנים להילחם.

אני מוכרח להגיד שזו אינה הפעם הראשונה בתולדות עמנו. גם בזמן החדש, גם לאחר עליית הרעיון הציוני, הפחד אחז ברבים מאתנו, גם ברגעים, ולצערי בעיקר, ברגעים הקריטיים, הפחד מפני הבריטים, הפחד אחר-כך מפני האמריקנים בשנים הראשונות של המדינה, והיום הפחד מפני הערבים. ואני יכול לומר, שייב, בקטע שזכור לי כל-כך טוב, הקטע על המרגלים, שלפחות אז היה היגיון מסוים בפחד. כי באמת היו ערים בצורות וגדולות. אבל מה אנחנו

עם זאת **סמבטיון**, ביוגרפיה של ד"ר ישראל אלדד (שייב) מאת עדה ייבין (בהוצאת בית-אל), קיים **נתיב** דיון על הספר. נשאו דברים, נוסף על ישראל אלדד, ח"כ בנימין נתניהו, משה שמיר, עדה ייבין וח"כ חנן פורת. לעיל דברי ישראל אלדד, ח"כ נתניהו ועדה ייבין.

ממנה, במקום שבו היתה התיישבות יהודית זקופה במשך אלף שנים, מימי החשמונאים ועד הכיבוש הערבי, כשהיום באים ואומרים לנו, שהמקום הזה שאנחנו עומדים פה עליו, שמשקיף על ירושלים, זה אדמה פלשתינאית. כלומר, יש בעצם נסיגה מהרעיון הציוני, מהצדק, מזכויותינו על הארץ הזאת, שזה בסיס קיומנו, בלי זה אין לנו קיום כאן, וקבלת הרעיונות הכוזבים של יריבינו, שהצליחו לחדור לחוגים משמעותיים ביותר בחברה הישראלית ובחברה היהודית.

אני חושב שגם בעניין זה שייב היה אחד הבודדים, מיחידי הסגולה, שעמדו בלי הפסק, ואני אומר את זאת בצער, בלי הפסק, בלי מנגנון, בלי הסתדרות, בלי כספים, עמד עם מוחו הפורו ולבו הבוער, ונלחם את המלחמה הרעיונית כמעט לבדו. לא לגמרי לבדו, אבל כמעט לבדו. ואני, בעניין הזה, רוצה לומר לך, שהפעולה שלך, גם באמונה וגם ברעיון היא פעולה שהשאירה חותם. מדוע אני אומר זאת? משום שאני יכול לספר לך שבמהלך השנים, עם כניסתי לפעילות ציבורית, מטבע הדברים מתלקטים אנשים, באים אנשים, אנשים צעירים. הגיע הראשון לפני עשר שנים, שאלתי אותו – מה גרם לך? הוא בא דווקא מבית של קוראי **דבר**, אפילו כותבי **דבר**. שאלתי אותו: מדוע באת? והוא אמר: משום שישבתי פעם בטכניון ושמעתי הרצאה של שייב. ובא השני ואמר לי אותו דבר. לא אותה הרצאה אגב, במקום אחר. ובא השלישי, והרביעי, ואני חשבתי שהנה, יש פה באמת דוגמה למה שראוי שיהיה במדינה הזאת, ראוי שיהיה עם התנועה הזאת, וראוי שיהיה עם האמונה הזאת.

אני יכול להבטיח לך דבר אחד – ככל שהדבר יהיה תלוי בנו, ואני מאמין שהוא תלוי בנו, אולי באנשים שנמצאים פה, גם אלה שעוסקים בעשייה הפוליטית, וגם אלה שעוסקים בעשייה האידיאית, רעיונית, שבסופו של דבר מכותיבה את כיוון הפוליטיקה, הפוליטיקה הרי זה מאבק של זרם רעיונות, ותנועה שמפקירה את המאבק הרעיוני תיסחף, למעשה, תישטף בגל הרעיונות שאחרים יכתיבו. אני מוכרח להגיד לך, ואני אומר זאת במלוא ההערצה, ובמלוא ההערכה לפעולה שלך – הדבר החשוב ביותר שאנחנו יכולים לעשות כממשיכי התנועה הציונית המדינית ותנועת התחייה היהודית הלאומית, הדבר החשוב ביותר שאנחנו נעשה כדי שנהיה ראויים לדוגמה שלך, זה למסד באופן שיטתי את הנחלת האמונה והרעיון. ואת שניהם, אני מבטיח לך, אנחנו נעשה.

תודה לך שייב.